

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Beata Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) w G.

przeciwko A. Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 1 grudnia 2020 roku

sygn. akt V C 666/18

1. **oddala apelację,**

2. **przyznaje adwokat M. T. od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego Poznań –Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wynagrodzenie w kwocie 360 zł za pełnienie funkcji kuratora pozwanej w postępowaniu apelacyjnym, oddalając wniosek w zakresie wynagrodzenia w pozostałym zakresie.**

Beata Woźniak

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.166,65 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, nie wyższej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie określonych w art. 481 § 2¹ k.c., od dnia 02 marca 2017 r. do dnia zapłaty (punkt 1), przyznał adwokat M. T. wynagrodzenie w kwocie 720 zł za pełnienie funkcji kuratora pozwanej, które nakazuje wypłacić z uiszczonej przez powoda zaliczki (punkt 2), a nadto kosztami postępowania obciążył pozwaną w całości i na tej zasadzie zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.837 zł.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana w której imieniu działała kurator dla nieznannej z miejsca pobytu, **wnosząc apelację** i zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie prawa procesowego i materialnego, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez całkowicie dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błędne przyjęcie, że strona powodowa udowodniła dochodzone roszczenie w całości, a także że wypowiedzenie umowy było skuteczne i zasadne,

b) nadto, z ostrożności procesowej podniosła zarzut naruszenia przepisu art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie, podczas gdy przepis ten znajdował zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony, przemawiający za nieobciążaniem pozwanej kosztami postępowania,

c) art. 5 k.c. przez zaniechanie dokonania ustaleń co do tego, czy żądania pozwu są zgodne z zasadami współzycia społecznego,

d) § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800, w brzmieniu obowiązującym do dnia 26 października 2016 r.) w zw. z § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 1476) przez przyznanie adwokat M. T. wynagrodzenia z tytułu pełnienia przez nią obowiązków kuratora dla pozwanego kwoty 720 zł w miejsce należnej kuratorowi kwoty 2214 zł brutto.

W związku z powyższym apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku:

a) w punkcie 1 przez oddalenie powództwa w całości,

b) w punkcie 2 przez przyznanie adwokat M. T. wynagrodzenia ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w kwocie 2 214 zł z tytułu pełnienia przez nią obowiązków kuratora dla pozwanego,

c) w punkcie 3 przez obciążenie powoda wszelkimi kosztami procesu.

Nadto pozwana wniosła o obciążenie powoda kosztami postępowania apelacyjnego oraz przyznanie adwokat M. T. wynagrodzenia od Skarbu Państwa z tytułu pełnienia przez nią obowiązków kuratora dla pozwanego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie z uwagi na całkowitą bezzasadność w świetle przepisów prawa i ustalonego stanu faktycznego oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz ich ocenę prawną poczynioną przez Sąd I instancji, czyniąc je integralną częścią niniejszego uzasadnienia.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazuje, że nie ma podstaw do uwzględnienia podniesionego przez skarżącego zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zbyt swobodną ocenę materiału dowodowego. Należy przy tym zaznaczyć, że skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu (tak SN w orz. z 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98 nie publ.). Ażeby zatem zasadny był zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. oraz uznanie, że mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie wystarczy wyłącznie przedstawienie odmiennej interpretacji strony co do dowodów zebranych w sprawie, a koniecznym jest natomiast jednoczesne wykazanie – czego nie uczynił apelujący - iż ocena przyjęta przez Sąd Rejonowy za podstawę rozstrzygnięcia, przekracza granicę swobodnej oceny dowodów, którą wyznaczają czynniki logiczny i ustawowy, zasady doświadczenia życiowego, aktualny stan wiedzy, stan świadomości prawnej i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa. Podniesione w treści złożonego środka zaskarżenia twierdzenia i przedstawiona argumentacja w ocenie Sądu Okręgowego stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji. Należy podkreślić, że przedłożone przez powoda dokumenty zarówno urzędowe jak i prywatne, tworzą jasny i spójny

obraz przedmiotowej sprawy w zakresie stosunków łączących strony, pozwalając na właściwe ustalenie zakresu i podstawy odpowiedzialności pozwanej za zaciągnięte zobowiązanie, na warunkach, które zostały przewidziane w umowie pożyczki. Sąd Okręgowy nie podziela wątpliwości strony pozwanej co do skuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki. Z prawidłowych ustaleń Sądu Rejonowego jednoznacznie wynika, że w dniu wypowiedzenia umowy i postawienia w stan wymagalności całości kwoty pożyczki pozwana pozostawała w zwłoce z płatnością co najmniej 2 rat, stąd Sąd Okręgowy nie widzi w tym zakresie potrzeby ponawiania prawidłowych rozważań Sądu I instancji.

W odniesieniu do kolejnego z zarzutów stawianych przez apelującą tj. naruszenia art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, należy wskazać, że w myśl ogólnej reguły zawartej w art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Odstępstwo od tej ogólnej reguły przewiduje art. 102 k.p.c., który umożliwia w wypadkach szczególnie uzasadnionych zasądzenie od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nieobciążanie jej kosztami w ogóle. Ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości. Ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma zatem charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym, do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie wystąpienia przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 lutego 2011 r., II Cz 203/10, Lex 738399). Okoliczności związane z przebiegiem sprawy takie jak charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem, takie jak sytuacja majątkowa i życiowa strony mają wpływ na stosowanie art. 102 k.p.c., ale ocena czy takie wypadki rzeczywiście wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który dokonuje jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 124/12, opubl. LEX nr 1341727). W niniejszej sprawie pozwana nie wykazała, aby jej sytuacja życiowa lub prawna usprawiedliwiała skorzystanie przez nią z dobrodziejstwa przewidzianego w w/w przepisie. Sam fakt reprezentowania jej przez kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu nie stanowi przyczyny dla której Sąd miałby odstąpić od obciążenia pozwanej kosztami postępowania w związku z przegraniem sprawy.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się również naruszenia przepisu art. 5 k.c. poprzez brak dokonania ustaleń co do tego, czy żądania pozwu są zgodne z zasadami współżycia społecznego. Pozwana w uzasadnieniu powyższego zarzutu wskazała, że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę czy w niniejszej sprawie żądania powoda są zgodne choćby z zasadą słuszności. Odwołanie się przez pozwanego w sposób tak ogólnikowy do klauzul generalnych przewidzianych w art. 5 k.c. nie może podważać pośrednio mocy obowiązujących przepisów prawnych. Powód wobec niewywiązania się przez pozwaną z zaciągniętego zobowiązania, miał prawo do wytoczenia niniejszego postępowania w celu wyegzekwowania należności wynikającej z umowy przewidzianej w art. 720 k.c., a zawartej z pozwaną.

Odnosząc się do ostatniego z zarzutów apelacji kwestionującego poprawność wynagrodzenia przyznanego adw. M. T., należy podkreślić, że sama apelująca wskazała, iż kluczową kwestią przy ustalaniu wynagrodzenia kuratora zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 r. ma data ustanowienia kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu, a nie jak błędnie wywodzi pozwana data wszczęcia postępowania. W sprawach cywilnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie aktualnie obowiązującego rozporządzenia co do wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony przed tym dniem, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, stosuje się przepisy poprzednio obowiązujące. Aktualnie wynagrodzenie kuratora w sprawie cywilnej wynosić powinno nie więcej niż 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400), a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny - w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych

wydanych na podstawie art. 22⁵ ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138), w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł, zatem Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił jego wysokość.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji i oddalił apelację jako niezasadną.

W punkcie 2. orzeczono o kosztach kuratora dla nieznannej z miejsca pobytu pozwanej przyznając adw. M. T. kwotę 360 zł za pełnienie funkcji w postępowaniu apelacyjnym, oddalając wniosek w pozostałym zakresie. Wysokość wynagrodzenia ustalono w oparciu o § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 r. w zw. z § 2 ust. 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz.U. z 2015 r. poz. 1800.

Beata Woźniak